

Studieordning

for

Uddannelsen i teoretisk pædagogikum

2014

Indholdsfortegnelse

I. Bestemmelser for uddannelse i teoretisk pædagogikum

A. Mål for uddannelsen	3
B. Forløbsmodel	4

II. Beskrivelse af uddannelse i teoretisk pædagogikums moduler

Almendidaktik I.....	5
Almendidaktik II	6
Fagdidaktik	7
Fagenes samspil	8
Workshop I-V	10

III. Den afsluttende opgave

Den afsluttende opgave.....	11
-----------------------------	----

I. Bestemmelser for uddannelsen i teoretisk pædagogikum

I henhold til Lov om pædagogikum i de gymnasiale uddannelser og til Bekendtgørelse om undervisningskompetence i de gymnasiale uddannelser udbydes uddannelsen i teoretisk pædagogikum.

A. Mål for uddannelsen

Det overordnede formål med uddannelsen i teoretisk pædagogikum er at give kandidaten refleksionskompetence i forhold til egen undervisning og til samarbejdet med andre fag og kolleger. Endvidere er det målet at etablere sammenhæng mellem pædagogisk teori og praksis, og uddannelsesforløbet skal fungere i et nært samarbejde med praktisk pædagogikum, således at sammenhængen mellem teori og praksis styrkes.

Indholdet i uddannelsen og i de enkelte moduler er tilrettelagt med den hensigt at etablere en samlet uddannelse med et velfungerende samarbejde mellem de fagdidaktiske moduler, de almendidaktiske moduler og de fem workshops.

Uddannelsen er forskningsbaseret og er opbygget således, at kandidaten bliver i stand til at forholde sig analytisk og systematisk til sin egen undervisning samtidig med, at kandidaten opøves i at knytte teoretiske overvejelser til almendidaktiske og fagdidaktiske emner. Målet er at uddanne reflekterende praktikere, som er i stand til at forstå og udvikle egen undervisning gennem inddragelse af forskning og teorier om relevante emner og omsætte deres viden i tilrettelæggelse og gennemførelse af det praktiske forløb.

Uddannelsen har følgende progression: I almendidaktik, modul I, lægges vægten på en indføring i uddannelseskontekster og i basale pædagogiske og didaktiske værktøjer, hvilket lægger op til såvel de fagdidaktiske moduler som de fem workshops, hvor kandidaten får mulighed for at fordybe sig i centrale aktuelle almendidaktiske og fagdidaktiske problemstillinger. De fagdidaktiske moduler bidrager til en socialisering og forankring i den faglige kultur. På det almendidaktiske modul II knyttes de foregående modulers praksisnære overvejelser til mere overgribende teoretiske overvejelser i forhold til elever, undervisning, fag og læring. Gennem hele forløbet arbejdes der på tværs af de fire gymnasiale skoletyper, og deres forskelle og ligheder tematiseres.

Uddannelsen vil også støtte progressionen i praktisk pædagogikum og dermed styrke den samlede uddannelses vekselluddannelsesprincip. Det sker aktivt ved at involvere vejledere og kursusledere i kandidatens arbejde med stoffet til bl.a. de enkelte workshopmoduler. Brugen af digitale medier og netmedieret kommunikation er en integreret del af hele uddannelsen og er væsentlig for dens didaktiske profil.

B. Forløbsmodel

<i>Efterår</i>						
August	September - marts	September	Oktober	September - marts	November	December
Almen-didaktik I + Intro til fagdidaktik	Fagdidaktik I	Workshop 1	Workshop 2	Fagdidaktik II	Workshop 3	Workshop 4
3 dage	3 dage	1 dag	1 dag	3 dage	1 dag	1 dag
Regional	National	Lokal	Lokal	National	Lokal	Lokal

<i>Forår</i>			
Januar	Marts	Marts-april	Maj
Fagenes samspil	Workshop 5	Almen-didaktik II	Eksamen
3 dage	1 dag	3 dage	Opgave-aflevering
Regional	Lokal	Regional	

II. Beskrivelse af uddannelsen i teoretisk pædagogikums moduler

§ 1. Almendidaktik I

a. Målbeskrivelse

Formålet med dette modul er at præsentere kandidaten for gymnasiet i et aktuelt og historisk perspektiv. Endvidere skal modulet give kandidaten en viden, der gør kandidaten i stand til at overveje og diskutere praktisk tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisning samt reflektere over sammenhænge mellem undervisningspraksis og pædagogisk-didaktiske grundholdninger.

Kandidaten skal kunne:

- formulere typer af mål med undervisningen og argumentere for stofvalg, bl.a. i forhold til progression
- diskutere forskellige typer undervisningsorganiseringer og arbejdsformer
- diskutere forskellige evalueringsformer
- forholde sig til klasseledelse, lærerroller, elevforudsætninger og kommunikation i undervisningen
- diskutere ovennævnte forhold i relation til særfaglige udgangspunkter og faggrupperes forskellige repræsentationsformer
- have kendskab til de fire gymnasiale uddannelsers særlige profil og dennes betydning for fagstruktur, undervisningsorganisering og arbejdsformer
- have kendskab til relationen mellem almen didaktik og fagdidaktik – herunder et alment fagdidaktisk begrebsapparat

b. Undervisningens omfang

Modulet afholdes som et internat af tre dages varighed med 20 konfrontationstimer.

c. Indhold

Følgende perspektiver inddrages i undervisningen:

- didaktiske principper
- undervisningens praksisformer (arbejdsformer, differentiering, evaluering)
- elevforudsætninger (social baggrund og ungdomskultur)
- elevernes læreprocesser
- motivation
- de aktuelle gymnasiale uddannelser i historisk perspektiv
- skoletypespecifikke uddannelsesmål og elevforudsætninger
- kompetenceudvikling og dannelse

- introduktion til arbejdet med netmedieret kommunikation og IT-baseret undervisning.

d. Undervisnings- og arbejdsformer

Der arbejdes på dette modul først og fremmest med didaktiske redskaber, som kandidaten kan bruge i praktisk pædagogikum.

Der introduceres til fagdidaktiske problemstillinger samt til brugen af de omtalte didaktiske redskaber i fagsammenhæng.

På modulet kombineres oplæg og diskussioner med konkrete øvelser, bl.a. videooptagelser af små undervisningssekvenser, så kandidaten får lejlighed til at diskutere teoretiske problemstillinger i relation til undervisningspraksis, hvorved reflektive kompetencer og praksiskompetencer knyttes tæt sammen. Endvidere introducerer modulet til de forskellige gymnasiale skoletyper.

§ 2. Almendidaktik II

a. Målbeskrivelse

Formålet med modulet er at sætte kandidaten i stand til at analysere sin egen lærerrolle mellem didaktik og organisation samt at forholde sig til sit arbejde som gymnasielærer i et udviklingsorienteret perspektiv. En række af de praksisovervejelser, som behandles på modul 1 og workshops, sættes ind i en udfoldet teoretisk sammenhæng, hvorved det bliver muligt at sætte begreber på en række af de fænomener, kandidaten møder i sit praktiske pædagogikum. Derved erhverver kandidaten sig en viden der gør det muligt at analysere og udvikle egen undervisningspraksis.

Kandidaten skal kunne:

- diskutere forskellige læringsteoretiske tilgange og sammenhæng mellem undervisning og læring
- analysere forholdet mellem didaktiske valg og læreprocesser i et studieforbereende perspektiv
- demonstrere indsigt i forskellige teamfunktioner i et fagligt, didaktisk og organisatorisk perspektiv
- reflektere over, hvordan arbejdet og læringen i det enkelte fag bidrager til opnåelsen af uddannelsens samlede kompetence- og dannelsesmål
- reflektere over de etiske problemstillinger, der knytter sig til at være lærer og medarbejder i en organisation
- diskutere elevernes identitetsprocesser og kompetenceudvikling i forhold til forskellige psykologiske og sociologiske problemstillinger
- diskutere forskellige måder at skabe viden om egen og andres praksis i forhold til en klasse

b. Undervisningens omfang

Modulet afholdes som et internat af tre dages varighed med 20 konfrontationstimer.

c. Indhold

Følgende perspektiver inddrages i undervisningen:

- teorier om relationer mellem læring og undervisning
- perspektiver på studiekompetence og dannelse
- undervisningsetik
- former for teamsamarbejde og deres funktion i udviklingen af undervisningen og skolen
- læreres forskning i egen undervisning.

d. Undervisnings- og arbejdsformer

På modulet benyttes oplæg, diskussion og cases. Endvidere introduceres kandidaten for den afsluttende projektopgave og hensigtsmæssige måder at organisere arbejdet med denne på.

§ 3. Fagdidaktik

a. Målbeskrivelse

Fagdidaktikkens overordnede mål er at skabe forbindelse mellem fag, fagtradition, undervisning og læring. Formålet med de fagdidaktiske moduler er at sætte kandidaten i stand til kritisk at reflektere over egen undervisningspraksis forholdt til fagtradition og fagets mål. Endvidere udvikler den fagdidaktiske undervisning kandidatens evne til på et reflekteret grundlag at udvikle faget og indgå i et samarbejde med andre fag.

Kandidaten skal kunne:

- diskutere fagets placering i forhold til gymnasiets helhed og samlede mål
- demonstrere indsigt i fagets og fagdidaktikkens traditioner
- reflektere over forholdet mellem fagets genstandsfelter, vidensformer og arbejdsformer med henblik på at kunne udvikle egen undervisning
- reflektere over sammenhænge, hvor faget indgår i samspil med andre fag
- reflektere over sammenhænge mellem regelgrundlag, tilrettelæggelsesformer og evaluerings- og prøveformer i faget
- overveje forskellige praksisformer, hvor elevernes læreprocesser er i centrum.
- reflektere over forskellige elevforudsætninger og didaktiske valg
- have kendskab til fagets brug af nye medier, herunder it- og netbaseret undervisning

b. Undervisningens omfang

Modulet afholdes som et internat af tre dages varighed med 22 konfrontationstimer.

c. Indhold

Følgende perspektiver inddrages i undervisningen:

- fagets bidrag til gymnasieuddannelsens dannelses- og kompetencemål
- den faglige og den fagdidaktiske tradition inden for faget og dets aktuelle udviklingspotentialer
- forholdet mellem fagets vidensformer og praksisformer, herunder netmedierede kommunikationsfora
- elevforudsætninger i forhold til faget
- den didaktiske praksis i forhold til faglig progression og elevernes kompetenceudvikling
- faget i relation til fagligt samspil
- regelgrundlag, evaluerings- og prøveformer i faget.

d. Undervisnings- og arbejdsformer

Modulerne tilrettelægges i et samarbejde mellem ministeriets fagkonsulenter, faggruppeledere og uddannelseschef således, at der skabes nær forbindelse mellem de fagdidaktiske moduler, almindidaktikken og kandidatens praktiske pædagogikum, og således at modulerne støtter kandidatens udvikling mod 'den reflekterende praktiker'. Det sker bl.a. ved at inddrage og perspektivere almindidaktiske forståelser og cases m.m. fra kandidatens undervisning på skolen.

§ 4. Fagenes samspil

a. Målbeskrivelse

Samspilsmodulets formål er at give kandidaten mulighed for at forbinde deres eget fag med andre fag med henblik på at gennemføre forskellige typer fagligt samarbejde. På modulet inddrages både fagets metodiske fællesskab med andre fag inden for samme hovedområde og fagenes samspil på tværs af hovedområder, samt det faglige samspil i relation til studiekompetence- og dannelsesmål. Modulet behandler desuden den organisatoriske ramme omkring fagenes samarbejde i forhold til opgaver og måder at organisere teamsamarbejde på. Målet er at kandidaten i et samarbejde med kolleger kan etablere typer af forløb, hvori flere fag indgår, og hvor fagenes funktion og respektive bidrag til opfyldelsen af det fælles mål fremgår tydeligt og derved kan udgøre klare afsæt for bedømmelse af elevernes præstation.

Kandidaten skal kunne:

- dokumentere kendskab til forskellige typer af samspil samt deres betydning for opnåelsen af uddannelsens overordnede dannelsesmål og studieforberedende mål

- placere sit fag i forhold til andre fag med henblik på didaktisk at reflektere over muligheder for fagsamspil på basis af konkrete stofområder og empiri
- planlægge og argumentere for didaktiske valg i gennemførelse af fagligt samarbejde i forhold til stofområder, arbejdsformer og progression
- overveje brugen af projektarbejde med henblik på sammenhængen mellem problemorientering og elevernes videnskonstruktion og refleksion over denne.
- forholde sig til aspekter, der vedrører kollegialt samarbejde, f.eks. gruppeprocesser, mødeledelse og konfliktløsning.

b. Undervisningens omfang

Modulet afholdes som et internat af tre dages varighed med 18 konfrontationstimer.

c. Indhold på modulet

Følgende perspektiver inddrages i undervisningen:

- Formålet med de enkelte samspilsformer set i relation til gymnasiets overordnede formål og fagenes placering i den gymnasiale helhed samt i relation til de enkelte skoleformers særtræk
- Vurdering af de enkelte fags metoder og teorier, deres muligheder og begrænsninger i forskellige typer fagsamspil
- Tilrettelæggelsesprincipper i forbindelse med samarbejde med fag inden for samme hovedområde og med fag fra andre hovedområder
- Projektpædagogik i relation til progression, faglige mål og evaluering
- Organisering og gennemførelse af teamsamarbejde i relation til proces, progression og faglige mål.

d. Undervisnings- og arbejdsformer

Samspilsmodulet organiseres som en blanding af oplæg om eksisterende former for samspil samt øvelser. Endvidere skal kandidaten beskæftige sig med forskellige principper for tilrettelæggelse af fagligt samspil i forhold til eget hovedområde og på tværs af hovedområder. Kandidaten stifter også bekendtskab med de forskellige prøver knyttet til samspil.

§ 5. Workshop I-V

a. Målbeskrivelse

Formålet er at styrke sammenhængen mellem teori og praksis ved at skabe en didaktisk enhed mellem pædagogikums dele. Gennem tematiserede analyser af deres egen undervisning lærer kandidaterne at vurdere konsekvensen af de didaktiske valg.

b. Undervisningens omfang

Der er fem workshops, som er lokalt tilrettelagte dagkurser af 6 timers varighed.

c. Indhold

Indholdet på de fem workshops understøtter kandidatens progression i praksis:

- *Workshop 1:* Valg af arbejds- og organisationsformer
- *Workshop 2:* Evaluering
- *Workshop 3:* Differentieret undervisning.
- *Workshop 4:* Netmedieret undervisning og digital dannelse
- *Workshop 5:* Undervisning gennem vejledning

d. Undervisnings- og arbejdsformer

Workshops baseres på kandidatens egne bidrag, som diskuteres og perspektiveres på dagen. En del af forberedelsen og efterbehandlingen i forhold til kurserne, herunder kandidaternes fælles diskussioner, foregår som netmedieret undervisning.

III. Den afsluttende opgave

Prøven i teoretisk pædagogik skal dokumentere, at kandidaten opfylder de mål, der jfr. studieordningen er knyttet til teoretisk pædagogikum og dets enkeltelementer, ligesom prøven skal dokumentere kandidatens evne til at knytte relevante teoretiske overvejelser til almen- og fagdidaktiske forhold i undervisningen i sine (sit) fag samt evnen til at forholde sig analytisk og systematisk til udvikling af undervisning, vejledning og evaluering samt fag og skolekultur. En opgavekommission melder primo januar to til tre overordnede temaer ud, der gør det muligt at afgrænse et genstandsområde, som kan belyses ud fra centrale elementer i den samlede pædagogikumuddannelse. Kandidaten afgrænser inden for det valgte tema en problemstilling, som er egnet til at vise kandidatens evne til at anvende almen- og fagdidaktisk viden til at forholde sig til egen undervisningspraksis og til uddannelsen og evt. gymnasiet som helhed.

Kandidaten skal på akademisk niveau i opgaven kunne:

1. identificere en relevant almen- og fagdidaktisk problemstilling i relation til egen praksis
2. analysere problemstillingen med afsæt i relevant pædagogisk og didaktisk teori, herunder redegøre for det analytiske grundlags centrale kategorier
3. relatere den pædagogiske og didaktiske analyse til egen undervisningskontekst og -erfaring med henblik på at
4. identificere potentialer for pædagogisk og didaktisk udvikling samt skitsere og vurdere mulige pædagogiske og didaktiske interventioner

Den afsluttende prøve består af en skriftlig opgave som afvikles i slutningen af uddannelsens 2. semester. Besvarelsen har et omfang mellem 15 og 20 normalsider, og der er afsat 37 arbejdstimer i en på forhånd fastlagt uge til udarbejdelse af besvarelsen.

Opgaven censureres efter 7-trinsskalaen.

Bedømmelsen foretages af to af Undervisningsministeriet beskikkede censorer.

Regler om reeksamen samt om klageadgang er fastlagt af Undervisningsministeriet i

Pædagogikumbekendtgørelsens § 12, § 13 og § 14.

Godkendt af Undervisningsministeriet den 15. november 2013